

Függelék

ÖSSZEFOGLALÁS I.

Istennő	Kategória	Archetipikus szerepek	Akik fontosak számára
Artemisz (Diana) A vadászat és a Hold istennője	szűz	Nővér, versenytárs, nők szövetségese.	Leánytársak (nimfák), anyja (Létó), fivére (Apollón).
Athéné (Minerva) A bölcsesség és a női mesterségek istennője	szűz	Apja-lánya, stratégia, hősök támogatója.	Apja (Zeusz), választott hősök.
Hesztia (Vesta) A tűzhely és a templom istennője	szűz	Tűzhelyek őrzője, bölcs nő.	Nincs kitüntetett személy
Héra (Juno) A házasság istennője	sebezhető	Feleség, elkötelezett asszony.	Férje (Zeusz).
Démétér (Ceres)	sebezhető	Anyja, táplálékkadó.	Leánya (Perszephoné), gyerekek.
Perszephoné (Proserpina)	sebezhető	Anyja-lánya, fogékony nő.	Anyja (Démétér), férje (Nádész, illetve Dionüosz).
Aphrodité (Venus) A szerelem és a szépség istennője	alkimista	Szerető (érzéki nő), kreatív nő.	Szeretői (Arész, Hermész), férje (Héphaisztósz).

Istennő	Jungi típus/időérzék	Psichés veszélyek	Erősségei, képességei
Artemisz	általában extravertált általában intuitív általában érző	Érzelmi távolságtartás, kegyetlenség, tomboló düh.	Célratorés, függetlenség, autonómia; szövetség és barátság a nőtársakkal.
Athéné	általában extravertált kimondottan gondolkodó általában érzékelő	Érzelmi távolságtartás, ravaszság, az empátia hiánya.	Helyesen gondolkodik, gyakorlatias probléma megoldó és stratégia; erős szövetséget köt férfiakkal.
Heszia	kimondottan introvertált általában érző általában intuitív	Érzelmi távolságtartás, szociális perszóna hiánya.	Kedveli a magányt; spirituálisan fogékony, bölcsesség, belső rend.
Héra	általában extravertált általában érző általában érzékelő	Féltékenység, bosszúszomjas düh, képtelen megszakítani a már romboló kapcsolatot is.	Képes életre szólan elkötelezni magát; hűséges, párnjával szolidáris.
Déméter	általában extravertált általában érző	Depresszió, kiegészés, a függőség fenntartása, meggondolatlan terhéesség.	Anyáskodó, másokat segít, táplál; nagylelkűség, nagyvonalúság.
Perszephoné	általában introvertált általában érzékelő	Depresszió, masok manipuilálása, visszavonulás az irrealitásba; nárcizmus.	Fogékonyság, befogadókészség, pontosan értékeli álmokat, fantáziaképeket; potenciális pszichés képességek.
Aphrodité	kimondottan extravertált kimondottan érzékelő	Futó kapcsolatok sora, promszkuitás; nehezeére esik a következmények mérlegelése.	Élvezni tudja a szépséget és az örömet, érzéki és kreatív.

JEGYZETEK

Általános megjegyzések:

A szerző Carl Gustav Jung (1875–1961) iskolateremtő svájci pszichológus műveinek angol összkiadására hivatkozik, s eszerint adja meg a forráshelyeket is. Collected Works (CW), Princeton University Press kiadása, fordította: R. F. C. Hull. E munkára a jegyzetben nem minden esetben utalunk, helyette a magyarul elérhető műveket ajánljuk.

A könyv bőségesen felhasználja a magyar származású Kerényi Károly (1897–1973) óorkutató főként idegen nyelven megjelent munkáit. A tudós 1943-ban Svájcba emigrált, ahol szoros barátságot kötött Junggal, s a két tudós szellemileg kölcsönösen termékenyítő közös munkát végzett. Társszerzőkként adták ki *Einführung in das Wesen der Mythologie* c. művüket.

A külön meg nem jelölt versek Devecseri Gábor fordításában szerepelnek. A mindedig csupán angol nyelven megjelent művek címléírását fejezetenként adjuk meg – követve a szerző módszerét, de csupán azok a művek szerepelnek, melyekből részlete-szen idéz.

Bevezetés

1. Joseph Campbell: *The Hero with a Thousand Faces*, Princeton Univ. Press, 1968. 3–41. old.
2. Animus és anima: ellenkező nemű lélekrészeink. A férfilelekben az anima képviseli a női régiót, a nő belső világában pedig az animus a férfiszférát. Bővebben I. C. G. Jung: *A lélektani típusok* 163. old.

1. fejezet: Istennők, belső képek

1. Anthony Stevens: *Archetypes: A Natural History of the Self*, New York, Morrow, 1982. 1–5. old.
2. C. G. Jung: *The Concept of the Collective Unconscious* (1936) CW, vol. 9. part I. (1968) 44. old. és *Archetypes of the Collective Unconscious* (1954) CW, vol. 9. part I. (1968) 3–4. old.
3. Hésziodosz nyomán, 1. lásd még: Trencsényi-Waldapfel Imre: *Görög regék és Kerényi Károly. Görög mitológia. Varázslatos irodalmi feldolgozása Druon: Zeus emlékiratai.*

4. Robert Graves: A görög mítoszok I–II. Európa, 1981.
5. Jane Ellen Harrison: *Mythology*, New York, Harcourt Brace Jovanovich 1963. 49. old.
6. Merlin Stone: *When God Was a Woman* (Amikor Isten egy nő volt), New York, Harvest, 1978. 228. old.

2. fejezet: Az istennők munkálni kezdenek

1. A homéroszi himnuszokat részben a Helikon Klasszikusok sorozat Homérosz-kötete, részben – ugyancsak Devecseri Gábor újabb fordításában – a „Mi a mitológia?” c. tanulmánykötet tartalmazza. Mi az előbbi forrást használtuk (Iliász, Odüsszeia, Homéroszi költemények, Magyar Helikon, 1960. 841. old.).

3. fejezet: A szűz istennők

1. Utalás Virginia Woo I.: *Saját szoba* c. esszéjének címére (Európa, 1986).
2. I.: Homérosz N. himnusza: Aphroditéhez.
3. Harding M. Esther: *The Virgin Goddess*. In: *Woman's Mysteries*. New York, Bantam Books, 1973. 115–149. old.
4. A szerző Freud korai, 1905-ös esszéjére utal, valamint „A nemek közti anatómiai különbségek egyes lélektani következményei” c. cikkére (1925), illetve „A női szexualitás” (1931) c. munkát foglalja össze.
5. C. G. Jung: *Animus and Anima* (1934) CW, vol. 7. (1966) 188–211. old.
6. C. G. Jung: *Woman in Europe* (1927) CW, vol. 10. (1964) 113. old.

4. fejezet: Artemisz

1. Kallimakhosz: Artemiszhez c. himnusza.
2. Trencsényi-Waldapfel Imre nyomán.
3. M. Esther Harding: *Woman's Mysteries*, New York, Bantam Books 1973. 140. old.

5. fejezet: Athéné

1. Az égisz: Zeusz kecskebőrből készült pajzsa, amit időnként átenged leányának.

2. Athéné születését bölcsen és kedvesen interpretálja Druon (l. ajánlott irodalom): „Nem igaz, hogy felfaltam unokanővéremet... Kigondoltam Athénét, amikor nemzettem; igazából bennem fogant meg, lám, így értendő, amikor azt mondják, hogy a fejemből pattant ki” (Zeusz emlékiratai, 53. old.)
3. A történetet Devecseri Gábor dolgozza föl „A vak jós és a szűz istennő” című elbeszélésében.
4. Alapmű, és szinte minden fejezetben forrásként feltüntetett munka Walter F. Otto: *The Homeric Gods* (New York, Thame, 1979), ill. Walter F. Otto: *Die Götter Griechenlands* (Bonn, 1929) című műve is.
5. Homérosz: *Iliász*, Huszonkettedik ének.

6. fejezet: *Hesztia*

1. Homérosz: *Hermészhez és Hesztiaéhoz* (XXIX. himnusz) (id. mű 844. old.).
2. In: T. S. Elliot: *Versek - Drámák, Macskák könyve*. Európa, 1986.
3. Jungnál a *Selbst* (angolban *self*) lényünk központja, az én legbenső magva, foglalatja, lényege: „önmagunk”. A szó fordításával sokan kínlódnak – hol személyiségcentrumnak, hol „mélymagunk”-nak fordítják.
4. Ardis Whitman: *Secret Joys of Solitude*. *Reader's Digest* 122. no., 732 (April 1983) 132. old.
5. *Persone, personality, Persönlichkeit stb.* A jungi „*persona*” fogalmáról többet l. C. G. Jung: *A lélektani típusok* 159. old. Bodrog Miklós utószava

8. fejezet: *Héra*

1. Héra három elnevezését Kerényi Károly nyomán vettem bele a fordításba (l. ajánlott irodalom).
2. Tótfalusi István: *Ki kicsoda az antik mítoszokban?* 157. oldal.

9. fejezet: *Démétér*

1. A fejezetben szereplő idézetek forrása: Homérosz II. himnusza *Démétér*hez.

10. fejezet: Perszephoné

1. Homérosz Odüsszeia. Tizenegyedik ének.
2. „Ez a történet egyedül Apuleiusnál, az i. sz. 2. századi római szerzőnél olvasható. Ezért a szereplők latin nevét használjuk” – írja Edith Hamilton 12. fejezet 5. jegyzet. A „Görög és római mitológia” című könyvében (fordította: Köves V.) Holnap Kiadó, 1993. A többi fejezetben is ehhez tartottam magam, Psyche valóban csupán ezzel az írásmóddal terjedt el.
3. M. Esther Harding: *The Way of All Women*. New York, Putnam, 1970. 4. old.
4. Hannah Green: *Never Promised You a Rose Garden*. New York, Signet Books, 1964.
5. Sylvia Plath: *Az üvegbura*. (fordította: Tandori D.) Európa Zsebkönyvek, 1981.
6. Magyarul: J. M. Barrie: *Peter Pan és Wendy*. Officina Nova, 1989.
7. Homérosz: Démétérhez.
8. A fordító kiegészítése.

11. fejezet: Az alkimista istennő

1. Daniel J. Levinson: *The Seasons of a Man's Life* New York, Ballantinn, 1979. 109. old.
2. Tony Wolff *A Few Thoughts on the Process of Individuation of Women* Spring, 1941. 91–93. old.
3. A magyar Dénes Zsófia volt ilyen különleges nőalak – író és múzsa.
4. Robert Rosenthal: *The Pygmalion Effect Lives*. *Psychology Today*, Sept. 1973, és Rosenthal–Jacobson: *Pygmalion in the Classroom*, New York, Holt, 1968.

12. fejezet: Aphrodité

1. Homérosz: Aphroditéhoz. IV. himnusz.
2. ugyanott.
3. Erich Neuman. *Amor and Psyche*: New York, Pantheon, 1956
4. Robert Johnson: *She Understanding Feminine Psychology*. New York, Harper and Row, 1977.
5. A görög átírása „Pszükhé” lenne, de ez a név „Psyche” (Amor és Psyche) formában, latinos írásmódban terjedt el.

13. fejezet: Melyik istennő kapja az aranyalmát?

1. Trencsényi-Waldapfel Imre fordítása.

14. fejezet: A hősnő minden földi nőben

1. In: T. S. Elliot: Versek–Drámák, Macskák könyve. Európa, 1986.

AJÁNLOTT IRODALOM

Druon, Maurice: Zeusz emlékiratai (ford. Philipp Berta) Budapest, 1967. Eliade, Mircea: Vallási hiedelmek és eszmék története I. (ford. Saly Noémi) Budapest, 1994.

Földényi F. László: A Medúza pillantása Budapest, 1990.

Franz, Marie-Louise von: Női mesealakok (ford. Bodrog Miklós) Budapest, 1992.

B. Gáspár Judit: Harmadmagam Pécs, 1993.

Graves, Robert: A görög mítoszok I–II. (ford. Sziogyártó László) Budapest, 1981.

Graves, Robert: Görög mítoszok. Képes kiadás (ford. Sziogyártó László) Budapest, 1985.

Hamilton, Edith: Görög és római mitológia (ford. Köves Viktória) Budapest, 1992.

Homérosz: Íliász, Odüsszeia, Homéroszi költemények (ford. Devecseri Gábor) Budapest, 1960.

Jung, Carl Gustav: A lélektani típusok (ford. Bodrog Miklós) Budapest, 1988. Kallimakhosz himnuszai (ford. Devecseri Gábor) Budapest, 1977.

Kerényi Károly: Görög mitológia (ford. Kerényi Grácia) Budapest, 1977. Ovidius: Atváltozások (ford. Devecseri Gábor) Budapest, 1982.

Plath, Sylvia: Az üvegbura (ford. Tandori Dezső) Budapest, Európa

K. Trencsényi-Waldapfel Imre: Görög regék Budapest, 1973.

Zamarovskij, Vojtech: Istenek és hősök a görög-római monda-
világban Budapest, 1970.

„Ez igen! Ettől a könyvtől valóban gazdagab-
bak lesznek olvasói. Nagy segítségemre volt
érett éveim energiáinak megértésében: hogyan
vehetem hasznukat együttérzéssel és humor-
ral, és hogyan tudom újra felszítani a lángot,
amikor esetenként csak pislákol. A JEAN SHI-
NODA BOLEN által felkínált öregkort nekem ta-
lálták ki.”

Isabel Allende, a Daughter of Fortune
(Szerencse lánya) című könyv szerzője.

„A BENNÜNK ÉLŐ IDŐSÖDŐ ISTENNŐK-ben olyan
vidám képet kapunk az idős korról, ami gyö-
keresen meg fogja változtatni az öregedésről
alkotott elképzeléseinket. Teljesen másképp
fogunk tudni a tükörbe nézni. BoLEN a legna-
gasabb fokú tudományos háttérrel és határtal-
an bölcsességgel szövi össze személyes ta-
pasztalatait az Amerikából induló nőmozga-
lomról a nőkben kibontakozó egyetemes fo-
lyamatok beható ismeretével. Az eredmény ez
a mérföldkőnek számító könyv, amely segít a
nők valamennyi korosztályának elmélyíteni
és kiteljesíteni nőiségét egész élete során.”

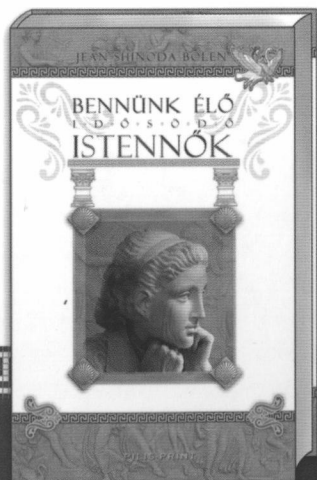
*Dr. Rachel Naomi Remen, a My Grand-
father's Blessings (Nagyapám jókívánsá-
gai) és a Kitchen Table Wisdom (Bölcses-
ségek a konyhaasztal mellől) című művek
szerzője.*

„A BENNÜNK ÉLŐ IDŐSÖDŐ ISTENNŐK arra ösz-
tönzi a nőmozgalom mára már idősebb és
bölcsebb aktivistáit, hogy újra változtassák
meg társadalmunkat.”

*Marianne Williamson, az Imagine: What
America Could Be in the 21st Century*
(Milyen is lehetne a XXI. század Ameri-
kája?) szerkesztője.

JEAN SHINODA BOLEN junglánus pszichoanalit-
tikus, a San Francisco-i pszichiátriai Klinika
professzora. Legismertebb könyvei:

BENNÜNK ÉLŐ ISTENEK
BENNÜNK ÉLŐ ISTENNŐK
A PSZICHOLÓGIA TAO-JA
A HATALOM GYŰRŰJE

JEAN SHINODA BOLEN sikersorozatának első könyvét tartja kezében a Tisztelt Olvasó, melyet az új kiadás tiszteletére új külsővel jelentettünk meg.

A BENNÜNK ÉLŐ ISTENNŐK a nagyközönség és a szakemberek körében egyaránt népszerű lett, jelezve, hogy a szerző sikeresen öntötte közérthető, érdekes, szórakoztató formába a szakmailag is megbecsült tartalmat.

A japán származású amerikai pszichiáter nő a San Franciscói Pszichiátriai Klinika professzora, a jungli iskola követője. Könyvében több évtizedes tapasztalatát osztja meg velünk – arra biztat, hogy váljunk saját életünk főszereplőjévé, irányítójává. Bebizonyítja, hogy ez úgy, és csak úgy lehetséges, hogy a környezetünk és magunk által megjelenített elvárásokat (sztereotípiák) és a belső hajlamainkat (archetípiák) összhangba hozzuk.

Sokféleségünket épp az adja, hogy az alaptípusok – melyeket a szerző a görög mitológia istennőivel személyesít meg, ilyen a női önállóságot jelképező *Artemisz*, a bölcs és sebezhetetlen *Athéné*, a belső értékek felé forduló *Hesztia*, az örök asszony, *Héra*, az anyaságot jelképező *Déméter*, az elbűvölő *Aphrodité*, vagy éppen az alvilág királynéjaként ismert *Perszephoné* – közül melyik az uralkodó a személyiségünkben, és ehhez milyen arányban társul a többi.

A **BENNÜNK ÉLŐ ISTENNŐK** című könyv bemutatja az említett archetípusokat, segít abban, hogy beazonosítsuk a személyiségünket formáló fő típust (típusokat). Így sokkal könnyebben megérthetjük saját belső mozgatóerőinket, és tudatos munkával alakíthatjuk személyiségünket. Ez az út vezet oda, hogy kezünkbe vegyük saját életünk irányítását, gazdagítsuk személyiségünket és felülkerekedjünk egy sor olyan lelki konfliktuson, amelyre így sokkal jobban ráláthatunk.

Saját magunk megismerésén túl a más nőkkel való kapcsolatainkban is hasznosak lesznek a könyvben leírtak. Férfi olvasóink számára is fontos olvasmány, ha feleségüket, édesanyjukat, lánygyermeküket, testvérüket vagy épp munkatársnőiket szeretnék jobban megismerni, megérteni.

Jó szívvel ajánljuk **JEAN SHINODA BOLEN** többi sikerkönyvét is:

BENNÜNK ÉLŐ ISTENEK

BENNÜNK ÉLŐ IDŐSŐDŐ ISTENNŐK

A PSZICHOLÓGIA TAO-JA

A HATALOM GYŰRŰJE

2990.-

